

Spis treści

Wprowadzenie	9
Rozdział pierwszy	
Rodzina w kręgu zainteresowań badawczych.	21
1. Rodzina w kulturze tradycyjnej — proces zmian	21
2. Funkcje rodziny oraz główne nurty i ośrodki badawcze w Polsce	28
2.1. O kategoriach funkcji rodziny	28
2.2. Ośrodki i nurty badawcze.	31
3. Badania nad rodziną śląską	46
Rozdział drugi	
Człowiek i rodzina jako wartość	61
1. Rodzina — tworzenie i współistnienie	63
2. Wychowanie do wartości	75
3. Seniorzy i pokrewieństwo	85
4. System wartości	88
Rozdział trzeci	
Przestrzeń kulturowa środowiska i domu rodzinnego	97
1. Środowisko jako przestrzeń „swojska”	98
2. Dom rodzinny i jego przestrzeń kulturowa	106
Rozdział czwarty	
Praca i organizacja życia codziennego	127
1. Warunki bytu, praca i organizacja życia codziennego.	128
2. Praca i nauka.	136
3. Zajęcia w czasie wolnym po pracy	143

4. Praca jako wartość	149
5. Brak pracy — grupy marginalne — dążenia stabilizacyjne	159

Rozdział piąty

Życie religijne i świętowanie rodzinne	169
1. Praktyki religijne a życie codzienne	170
2. Kult świętych	174
3. Świętowanie związane z rokiem liturgicznym	183
4. Świętowanie odpustu parafialnego	192
5. Zwyczaje i obrzędy przejścia oraz świętowanie rodzinne	194
5.1. Zwyczaje i świętowanie wejścia w społeczność	194
5.2. Zwyczaje i świętowanie odejścia ze społeczności, czyli przejścia z „tego” do „tamtego” świata	199
5.3. Jubileusze rodzinne.	205

Rozdział szósty

Udział rodziny w życiu społecznym i kulturalnym	219
1. Rodzina a życie społeczne	220
1.1. Stosunki społeczne	220
1.2. Uczestnictwo w społeczno-kulturalnym życiu parafialnym	223
2. Życie kulturalne, zabawy i świętowania okolicznościowe	231
3. Aktywność czytelnicza i twórcza	243

Rozdział siódmy

Tożsamość regionalna i narodowa	253
1. Podłoże kształtowania się tożsamości regionalnej i narodowej rodzin śląskich.	254
1.1. Warunki społeczno-polityczne.	254
1.2. Tradycje patriotyczne	259
2. Tożsamość rodzin śląskich na styku „swój” — „obcy”	270
2.1. Osadnictwo — zderzenie kultur, wzajemne oddziaływanie	272
2.2. Rodziny śląskie na styku „swój” — „obcy”	275
3. Współczesna aktywność lokalna i regionalna na straży tożsamości społecznej i kulturowej	284
Zakończenie	289
Aneks	293
Słowniczek gwarowy	295
Bibliografia	303
Summary	327
Zusammenfassung	329